

Antagen av kommunfullmäktige 2025-06-16, §93

Beslutsnivå och datum	Kommunfullmäktige 2025-06-16 §93
Diarienummer	NKAB 2025-18, KS 2025-803
Ersätter	Ägardirektiv för NKAB-koncernen beslutade 2023-06-26, § 100
Giltighet	Tillsvidare
Ansvar	Kommunfullmäktige

Generella ägardirektiv för NKAB-koncernen

Norrtälje Kommunhus AB (NKAB), Norrtälje Energi AB med dotterbolag, Roslagsbostäder AB, Norrtälje vatten och avfall AB samt Campus Roslagen AB med dotterbolag utgör tillsammans den så kallade NKAB-koncernen.

Allmänt

De kommunala bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därmed delar av den kommunala organisationen. Verksamheter som bedrivs i bolagsform ska styras så att de bidrar till att uppfylla Norrtälje kommuns mål. Bolagen bedriver verksamheten i ägarens ställe.

Driften av de kommunala angelägenheterna i aktiebolagsform medför att beslut fattas i bolagen och att vissa beslut dessutom måste fattas av bolagsstämman. För att kommunen ska kunna styra sina bolag i en för kommunen önskvärd riktning och för att samordna verksamheten i hela kommunkoncernen behöver kommunen genom fullmäktige utfärda ägardirektiv för bolagen. Ägardirektiven är ett komplement till bolagsordningen och tydliggör kommunens vilja med bolagen.

De ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar om är övergripande styrdokument som gäller för samtliga bolag ingående i NKAB-koncernen, samt specifika direktiv till respektive dotterbolag i koncernen.

Särskilda planeringsdirektiv till dotterbolagen lämnas av kommunstyrelsen/kommunstyrelsekontoret i den ordinarie styrningen av kommunen och kommunkoncernen. Planeringsdirektiven ligger sedan till grund för bolagens verksamhetsplan som ytterst beslutas av respektive bolagets styrelse. NKAB styrelse beslutar om en verksamhetsplan för NKAB-koncernen utifrån underlag från dotterbolagen. En sammanfattning av bolagens verksamhetsplan ska ingå i Mål och budget för Norrtälje kommun.

Generella direktiv

Koncernoptimering i samhällsuppdraget

I en koncern fattas beslut som kan vara icke optimala eller belastande för något av aktiebolagen i koncernen. Det ankommer på respektive styrelse att verka för att de beslut som fattas är optimala för koncernen.

Verksamheten i Norrtälje kommuns bolag ska bedrivas med utgångspunkt från affärsmässig samhällsnytta. Bolagen ska drivas på ett sätt som vårdar kapital och ger en skäligen avkastning med

hänsyn till ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Bolagen ska i tillämpliga delar följa kommunens policydokument, riktlinjer, planer och program.

Samverkan och organisation

De i NKAB-koncernen ingående bolagen ska sträva efter att hitta effektiva former för sin verksamhet inom koncernen och tillsammans med kommunen. När verksamhet samordnas ska hänsyn i första hand tas till vilken del av organisationen som har störst kompetens att på ett kundanpassat, kostnadseffektivt och hållbart sätt driva verksamheten.

Bolagen ska också ta tillvara på den kompetens som finns i koncernen och i samverkan sträva efter goda organisatoriska lösningar.

Bolagen ska samverka med övriga bolag samt kommunens nämnder/förvaltningar för största möjliga kommunnytta. VD i NKAB är tillika koncernchef och ansvarar för löpande dialog med respektive VD i dotterbolagen och för utvecklingssamtal i samråd med respektive styrelseordförande.

Bolagen ska inhämta synpunkter från moderbolagets VD vid större organisatoriska förändringar som kan ha påverkan på kommunkoncernen.

Information till koncernmoder och kommun

De kommunala bolagen står under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolagen i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolagen och dess verksamhet. Bolagen ska lämna kommunstyrelsen den information om bolaget som den begär.

För att kommunen fullt ut ska kunna ta sitt ansvar som ägare är det väsentligt att rapportering sker från Norrtälje Kommunhus AB i den utsträckning som överenskommits. Därav följer att dotterbolagen i Kommunhuskoncernen utan dröjsmål skall rapportera det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet med den regelbundenhet som anges av ägaren.

Bolagen ska hålla kommunen väl informerad om sin verksamhet bland annat genom att snarast översända följande handlingar till kommunstyrelsen:

- a. Protokoll från årsstämma (upprättas av ägaren)
- b. Protokoll från styrelsesammanträde
- c. Årsredovisning
- d. Revisionsberättelse
- e. Underlag för sammanställning av koncernredovisning för kommunen och Norrtälje kommunhus AB.
- f. Delårsvisa redovisningar av bolagets verksamhet, utveckling och ekonomiska förhållanden.
- g. Andra handlingar som kommunstyrelsen, eller med avseende på dotterbolagen, NKAB, särskilt begär

Ägardialog ska regelbundet genomföras med NKAB-koncernens verkställande direktörer och styrelser. Verkställande direktör i bolagen ska delta i de chefskonferenser som kommunens ledning kallar till.

Finansiering

Norrtälje kommun har en internbank som hanterar kommunen och bolagens finansiering. Bolagen, med undantag för moderbolaget NKAB, får endast låna från internbanken om inte annat beslutas i särskild ordning.

Budget och verksamhetsplan

De årliga resultatkraven på bolagen sätts i samband med NKAB:s ordinarie process för mål, budget och verksamhetsplanering. Processen ska vara samordnad med kommunen.

Bolagen ska årligen fastställa verksamhetsplan för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår. Planen ska vara i linje med de politiska prioriteringarna och kommunfullmäktiges mål. De ekonomiska konsekvenserna ska beskrivas för de tre kommande åren.

Bolagen ska kontinuerligt göra långsiktiga investerings- och ekonomiska prognoser med resultatutveckling och upplåningsbehov som ska infogas i den kommunkoncernövergripande lokal- och

investerings- och upplåningsplaneringen.

Instruktioner för hur detta ska rapporteras och vid vilka tillfällen ansvarar kommunens ekonomiavdelning för.

Taxor och avgifter

Norrtälje vatten och avfall AB ska besluta om underlag för taxe-och avgiftsförändringar i god tid i budgetprocessen och sedan överlämna dessa via NKAB till kommunfullmäktige för fastställande enligt överenskommen tidsplan.

Upphandling

De kommunala bolagen ska följa kommunens upphandlingspolicy och kommunens riktlinjer för upphandling. Upphandlingarna ska i möjligaste mån koordineras och genomföras gemensamt av kommunkoncernen.

Tillsättning av verkställande direktör (VD)

Kommunen initierar och samordnar rekryteringsprocessen av VD i bolagen som sedan leder fram till ett beslutsunderlag som respektive styrelse fattar beslut om.

Kommunfullmäktiges yttrande

Det åligger bolagens styrelser att se till att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas i bolagen eller i dotter- eller dotterdotterbolag.

Moderbolagsgaranti

Norrtälje Kommunhus AB äger rätt att utfärda moderbolagsgaranti.

Ordinarie årsstämma

Respektive bolag ska eftersträva att ta fram årsredovisning så att årsstämma kan hållas under mars månad.

Köp och försäljning av bolag

Köp, försäljning och bildande av bolag inom NKAB-koncernen ska behandlas av berörd styrelse, NKAB styrelse och slutligen behandlas av kommunfullmäktige.

Undantag är köp av lagerbolag, nybildande av bolag och försäljning av bolag efter fullmäktiges beslut om fastighetsförsäljningar, dessa beslutas av dotterbolagens styrelse.

Köp och försäljning av fast egendom

Köp/anskaffning av fast egendom som är investering regleras under investeringar.

För försäljning av fast egendom gäller följande:

- Beslutas av NKAB styrelse vid ett bedömt marknadsvärde mellan 10-30 mkr. Över 30 mkr beslutas av kommunfullmäktige
- Beslutas av dotterbolagens styrelse vid ett bedömt marknadsvärde under 10 mkr.

Vid beslut om försäljning som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska kommunfullmäktige besluta.

Investeringar och upplåning

Investeringsprojekt som explicit redovisats och beslutats av kommunfullmäktige i Mål och Budget är beviljade av kommunen och kan således beslutas av NKAB styrelse och därefter berörd dotterbolagsstyrelse för genomförande.

För investeringsprojekt som inte beslutats i Mål och budget ska nedanstående gälla:

- Investeringsprojekt över ett värde av 30 mkr ska beslutas av kommunfullmäktige i Norrtälje kommun.

- Investeringsprojekt till ett värde av mellan 10 och 30 mnkr beslutas av NKAB:s styrelse för genomförande.
- Investeringsprojekt till ett värde av upp till 10 mnkr beslutas av respektive dotterbolags styrelse för genomförande.

Den i Mål och budget ingående investeringsplanen för respektive dotterbolag för kommande tre-årsperiod ska redovisas på projektnivå till NKAB inför NKAB sammanställning av kommande års verksamhetsplan, fördelade på beslutade projekt och planerade investeringsobjekt per år under planperioden. Då noteras även vilka planerade investeringsprojekt som är av principiell beskaffenhet och därmed ska beslutas av kommunfullmäktige.

I samband med delårsrapporter sker rapportering till NKAB av de enskilda projektens utfall och slutkostnads-prognos.

Vid alla investeringsbeslut ska avstämning ske mot fastställd låneram och fastställd investeringsram. All upplåning (undantag Norrtälje kommunhus AB) ska ske genom kommunens internbank.

Den investeringsram och låneram för NKAB koncernen som antagits i Mål och Budget ska anses vara beviljade av kommunen och kan således fördelas och fastställas per dotterbolag av NKAB:s styrelse. Vid behov kan NKAB omfördela ram mellan koncernbolagen.

För investeringar inom exploateringsprojekt/exploateringsområden ska kalkyler och beslut beredas och samordnas mellan kommunens samhällsbyggnadskontor och berörda bolag i NKAB-koncernen. Beslut om exploateringsavtal ska före beslut i kommunen vara godkända av berörda bolag i NKAB-koncernen. Om investeringsutgifterna för berörda bolag i exploateringsavtalet inte kan täckas av exploatören via exploateringsbidrag eller anslutningsavgifter ska avtalet inte godkännas av bolagsstyrelsen utan samråd med NKAB samt kommunstyrelsekontoret.

Ägardirektiv

Ägardirektiv som fullmäktige beslutat ska fastställas av *bolagsstämman* i respektive bolag.